

Wniosek do Sejmu względem zmiany §. 13. Statutu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Przedkładając Wysokiemu Sejmowi projekt Instrukcyi dla Wydziału krajowego do zbadania i nadania mu mocy obowiązującej, pozwala sobie Wydział krajowy zwrócić Wysokiego Sejmu uwagę na postanowienia Statutu krajowego, odnoszące się do zastępstwa Członków Wydziału krajowego, które niekorzystnie wpływają na urzędowanie Wydziału krajowego.

Względem składu Wydziału krajowego stanowi Statut krajowy w §. 12.:

„Z grona Sejmu wybranym będzie jeden z Członków Wydziału krajowego przez Posłów klasy „wielkich posiadaczy gruntowych (§. 3. I.), jeden przez Posłów klasy wyborców miast i Izb handlowych i przemysłowych (§. 3. II.), a jeden przez Posłów klasy wyborców gmin wiejskich. (§. 3. III.)“

„Dalszych trzech Członków Wydziału krajowego wybierze pojedynczo całe Zgromadzenie Sejmowe „z łona swego.“

Zaś co do Zastępców Członków Wydziału krajowego wyraża się Statut krajowy w §. 13.:

„Dla każdego Członka Wydziału Sejmowego wybrany będzie Zastępca tym sposobem, jak to „w powyższym paragrafie wskazano.“

„Jeżeliby kto z Członków Wydziału, podczas gdy Sejm nie jest zbrany, ze świata zszedł, wystąpił, lub na dłuższy czas w sprawowaniu interesów Wydziału dotyczących, przeszkodzonym był, zająć „powinien miejsce jego ten Zastępca, który do zastąpienia onego Członka Wydziału wybranym jest.“

Zdarzają się wypadki, jak tego doświadczyliśmy, że mimo instytucyi Zastępców niepodobna było z niej korzystać, właśnie bowiem w chwili potrzeby, tak Członek Wydziału, jakoteż jego Zastępca przeszkodzeni byli w urzędowaniu, łatwo zachodzić mogą wypadki, że dla nieobecności rzeczywistych Członków Wydziału w chwili, gdy ich Zastępcy w Radzie Państwa zajęci lub chwilowo przeszkodzeni są, tok czynności Wydziału, już dla tego samego cierpiećby musiał, iż stanowcze Uchwały dla braku czterech Członków nie mogłyby być powzięte.

Tę niedogodność dałoby się zupełnie zapobiedz, jeżeliby Marszałek krajowy był upoważnionym powoływać Zastępców do urzędowania w Wydziale bez względu na osobę zastępującą przeszkodzonego Członka Wydziału; lecz nie można zaprzeczyć, iż przy pozostawieniu Marszałkowi nieograniczonej wolności w wyborze Zastępców mogłaby zwichnięta być ustanowiona dla Sejmu i w składzie Wydziału krajowego przeprowadzona zasada reprezentacyi interesów, mógłby bowiem w miejsce przez Posłów klasy większej posiadłości wybranego, a chwilowo przeszkodzonego Członka Wydziału, powołanym być Zastępca wybrany przez Posłów klasy wyborców miast, lub przez Posłów klasy wyborców gmin wiejskich, albo też odwrotnie, a tém samém zwichniętoby zasadnicze zastępstwo w Wydziale, jednego lub drugiego ciała wyborczego; gdy atoli u nas całe grono sejmowe wybiera trzech Członków Wydziału i tyleż ich Zastępców, toć nie uwłaczałoby bynajmniej wspomnionej zasadzie postanowienie dopuszczające, ażeby w razie przeszkody Członka Wydziału wybranego przez całe Zgromadzenie Sejmowe, zastępować go mógł którykolwiek z trzech Zastępców wybranych równie przez całe Zgromadzenie Sejmowe.

Wprawdzie postanowienie to nie chroniłoby Wydział krajowy od uszczuplenia sił pracujących; ale w wielu wypadkach zapobiegałoby brakowi kompletu w Wydziale potrzebnego do stanowienia uchwał.

Wydział krajowy, powodowany niniejszemi uwagami, pozwala sobie przedłożyć wniosek:

Wysoki Sejm zechce przy zachowaniu postanowienia §. 38. Statutu krajowego, i z zastrzeżeniem najwyższej Sankeyi Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości uchwalić; po drugim ustępie §. 13. Statutu krajowego ma być umieszczony jako trzeci ustęp dodatek następującej treści:

„Wszelako Członka Wydziału krajowego, wybranego przez całe Zgromadzenie Sejmowe, może zastąpić Zastępca innego Członka, równie przez całe Zgromadzenie Sejmowe wybranego, jeżeli właściwy ubywający Członka Zastępca także jest przezkoczony.“

Marszałek krajowy:

Leon Xiążę Sapieha m. p.

Członek Wydziału krajowego:

Maurycy Kraiński m. p.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

W Lwowie dnia 5. Października 1865.